

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljam velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 221.

V Ljubljani, v četrtek 26. septembra 1889.

Letnik XVII.

Vabilo na naročbo.

Zadnje četrletje je blizo: najljubše torej prosimo p. n. naročnike, da brzo ponoviti blagovolé svojo naročnino; one, ki so še na dolgu s svojo naročnino, opomnimo, da se podvzajo zaostalo poravnati; vse pa, ki še niso naši naročniki, iskreno vabimo, da nas podpirati izvolijo v našem toli požrtvovalnem podjetji s svojo naročnino prav v obilni meri. **Stvar, za katero se borimo, je vredna žrtve vsakega slovenskega rodoljuba, da nas podpira gmotno in duševno z naročevanjem, kakor točnim in zanesljivim dopisovanjem. Hkrati usojamo si tudi opozarjati p. n. občinstvo, da nas počasti z raznoterimi naznanili (inserati), katere jamčimo prijavljati točno in kolikor možno po nizki ceni.**

Naročnina na „SLOVENCA“ in cena naznanilom označeni sta na glavi lista.

Vredništvo in opravništvo.

Kruh in delo.

V.

Ni še poteklo stoletje v morje večnosti, ko je prvi stroj človeku poklonil naravne moči ter mu obljubil olajšanje dela. Vsako orodje ima pač ta namen, gotovo tudi stroj, da podpira človeško delo. Ali kaj se je zgodilo? Delo je sicer dobilo podporo, toda delavcu sta se pomnožila trud in beda. Dobiček od dela se je s strojem velikansko pomnožil. Tržišča so preplavljena z mnogovrstnimi izdelki, katere človek potrebuje, a tudi lahko pogreša; skladišča so polna, razkošje večje; toda večina ljudi tega vsega ne more rabiti ali uživati. In zakaj? Potreba delavskih močij je sicer večja, ker ljudje povprek več potrebujejo, toda delavska moč stroja se je nepri-

merno tako pomnožila, da človeška delavska moč nima več prave vrednosti. In to so sebičneži dobro uporabili, ker so delavce odpustili, ali jim znižali plače. Vsled preobile produkcije se je pričela neizmerna konkurenca, delo je zaostajalo, delavci so brez dela, plača se je znižala. Ves dobiček ali korist ima stroj, oziroma njegov lastnik, škodo pa delavec, ki si ne more omisliti stroja. Ko bi bila delavska moč in stroj združena v jednih rokah, potem bi bilo delavcu delo olajšano in bolje plačano.

Ali pa je to krivica, da ima delavec roke, bogatin pa stroje? Nikakor ne! Vsi ne morejo biti bogati Krezi. Kdo pa bi potem še delal? Gospodarske razmere se pač tako razvijajo, da more človek le tedaj z raznovrstnimi stroji izkoristiti si naravne moči, ako ima velikanske naprave, kot tovarne: tu je treba mnogo delavcev za jeden in isti namen. Iz tega pa že izvira, da morajo biti delavci podložni voditelju industrijskega podjetja. Neposredna posledica temu pa je, da mora biti delavska plača vravnana, ker lastnik tovarne si najme delavcev in jih uporabi za svoje namene.

Mogoče je pa še dvojje. Prvič, da se združijo delavci z delodajalci; drugič, da so delavci sami gospodje in voditelji podjetja, katero vodijo s tujim ali izposojenim denarjem proti povračilu. Prvi sistem, da bi se namreč delavci z društvenimi pogodbami zvezali z delodajalci, je v teoriji sicer jako človekoljuben, toda splošno se ne dá izvršiti. Tako nesebičnih delodajalcev in delavcev v obče ni več mogoče dobiti v sedanjem brezverskem času. Koristi si nasprotujejo. Na ta način se torej skoro gotovo ne bode nikdar delavcem zboljšalo stanje, ker pri vsakem večjem podjetju so si delavci podrejeni, a ne jeden drugemu enaki. In to ni ne proti naravnim, ne proti krščanskim načelom. Enaka je bila tudi pri poljedelstvu vedno in povsod, da so bili neodvisni posestniki, odvisni najemniki in še nižji delavci.

Ali pa ne bi mogla razmera biti nasprotna, posebno pri delavcih v raznih strokah industrije? To bi bilo mogoče pri sistemu delavskih korporacij. Ta način bi se še najbolj strinjal s pravo idejo o vrednosti dela. Človeško delo je prvo, stroj je drugo. Akoravno je tudi človeško delo razdeljeno v duševno, ki ima prednost, in telesno, vendar je oboje nad strojem, tembolj nad mrtvim kapitalom, ker more ta le porabljen postati stroj in v pravem pomenu kapital. Posebno goreče zagovarja ta sistem marquis de la Tour-du-Pin. Navesti hočemo iz knjižice nekaj odstavkov: „Tudi taki, ki opravičeno trdijo, da bogatin živi od dela reveža, revež pa od kapitala bogatinovega, tudi ti premišljajo, ali se mora od tega kapitala vedno dajati le osebna dnevna plača. Ali ne bi bilo za kapitaliste in človeško družbo bolje, da bi kapitalisti naložili denar proti amortizaciji na korist delavskih korporacij, ako morejo te jamčiti za posojilo. Te korporacije bi prevzele podjetja tovarne, celo promet, če treba s sodelovanjem delničarjev.“

S finančnega stališča ne bi bilo nobene težave, da bi se na korist delavske korporacije naloženi kapital amortizoval, ki ga je dala delniška družba. To je oni način, na kateri so naredile pogodbe železniške družbe z državo.

Ako sodimo z industrijskega stališča, dobile bi delavske korporacije s časom naloženi kapital v svojo last in to bi jih navdušilo, da bi se v tehničnem oziru kolikor moči spopolnile.

In kar se tiče socialnega stališča, imela bi v takih razmerah človeška družba boljše gospodarske garancije, kakor je sedaj mogoče. Družbe brez imen bi morale kmalu svoj denar nalagati proti amortizaciji.“

Na ta način bi v resnici obudili neodvisni rokodelski stan krščanskega srednjega veka, toda v obleki in s sredstvi novega časa. Ko bi bila družba popolnoma krščanska, mogoče bi bile take razmere. Morda bi se bile same tako razvile, ko ne bi bili

LISTEK.

Pisma iz Italije.

V.

Drugi ustav v Turinu imenuje se po svojem ustanovniku: Cottolengo. Kolikor sem v naglici poizvedeti mogel, je bila stvar taka: Kanonik Cottolengo je nekega dne našel na cesti mrtvo ženo. Misel, da je morala ta uboga žena brez sv. zakramentov, brez vsake pomoči obležati na goli zemlji, pretresla je njega tako, da je sklenil nekaj storiti v olajšanje ubogih bolnikov. Milost božja pa je njega izvolila za velike reči. Kanonik Cottolengo je z malim začel, a iz malega je vzrastlo veliko. Našel je toliko podpore, toliko zanimanja, da stoji danes, ko je kanonik že davno umrl, v Turinu ustav za razne reveže, ki menda tudi po celem svetu nima svoje vrste. Ta hiša, ki je stegnjena na obe strani široke ceste, in je pod cesto zvezana s hodnikom, je prvič bolnišnica, v katero se sprejme vsak reven bolnik obojega spola. Prehodim oddelek možkih in vidim, da jim ravno prinešena jed dobro diši. Bili so nekateri že zunaj postelje, okrevaljoči. Drugi so brali iz knjig. Sestre pa so tekale sčertertje in na vse strani stregle. Stopim na balkon, o kak žalosten prizor! Spodaj zagledam kakih 15 kreténov, otrok in odraslih. To so reveži, na duhu in telesu za-

ostali; ne zavedajo se popolnoma, tudi darú govora redno nimajo. Z roko so nas navzgor pozdravljali, jaz pa sem dejal: Boga hvalimo, da nam je dal zdrave ude in zdravo pamet, vse drugo se na svetu prebije.

Gremo dalje; peljejo nas v sobano, kjer se gluhoneme deklice vadijo v ročnih delih. Prijazno nas pozdravijo z rokami. Vprašam, je-li se ne učé govora, kakor pri nas v Šmihelu? Prejemem pa odgovor, da so te govora popolnem nezmožne. One pa, ki so zmožne, nahajajo se zopet v drugem oddelku. Mimo nas pride sestra z malim otročičkom in pové, da tudi take sprejmó v zavod, če nimajo starišev, ali pa stariši zanje ne morejo skrbeti. Z eno besedo, v tem zavodu se skrbi za revne in bolne vsake vrste. Grem v kuhinjo in vidim velikansko kuhinjsko pripravo. Voda teče skozi ustav. Kruh pečó trikrat na dan. Sester različnih vrst kar mrgoli po dvorišči in poslopju. Slednjič izvem, da je bilo v tem zavodu tisti dan preskrbljenih 4500 ljudi. Zdaj pa recite, dragi rojaki, da to ni svetoven zavod. Marsikdo bo pa vprašal, odkod se vsi ti preživé? Odgovor je prav kratek: Iz miloščine. Kaka je ustava zavoda? Zavodu na čelu je duhovnik, kateremu je vse podrejeno. Je pa notri dvanajst različnih ženskih kongregacij, krog 300 redovnic. So pa tudi možki postrežniki, večidel stari ljudje, ki so pa tudi udje posebnih bratovščin; vse torej na

cerkveni podlagi. Razume se po sebi, da ima vrhovni vodnik še druge duhovnike za pomoč.

Kakor je pa 12 vrst kongregacij, tako je tudi 12 vrst bratovščin, v katere se sprejmó otroci. — Vse to pa stori „charitas christiana“, ki se ne dá prekositi od moderne humanitete.

Obiskal sem tudi egiptski muzej, ki je menda najznamenitnejši v celi Italiji. Tu se vidijo kipi, mumije, paganski bogovi, okostja, dragocenosti itd. Posebno zanimiva je zgodovina, pisana na papirus, ki je pa sčertertje malo poškodovana. Tudi razne slike; na pr. kako so si Egipčani predstavljali posebno sodbo. Smešno je sicer, vendar priča, da v vseh časih je človeštvo verovalo v neumrjénost duše in v povračitev dobrih in hudih del. Tertul pa pravi: To, kar je pa človeštvo v vseh časih in krajih verovalo „non est erratum, sed traditum“.

Blizu muzeja je tudi orožnica. Tukaj se vidi orožje, staro in novo. Posebno me je zanimal meč sv. Mavricija. V orožnici visi tudi zastava, katero je avstrijska armada zgubila v boji l. 1848, vendar se vidi, da ni šlo tako lahko, kajti malo da ni sama palica, drugo je skoro vse odstreljeno.

Po obedu se vsedem v prijetni družbi na tramvaj (z vaporem) in se peljem na hrib, ki se imenuje Superga. Kake pol ure se vozimo po ravnem, potem pa odprežejo stroj od naših treh vozov in jih pripnejo žici, katera nas vleče na

zajezli vpliva krščanskih idej; imeli bi prost, premožen obrtniški stan. Toda v sedanjih razmerah je to skoraj nemogoče. Vodstvo takih korporacij morali bi vendar imeti v rokah višje izobraženi mošje. Vsled tega bi si morali tudi dobiček deliti po delu in raznovrstnosti dela; to pa bi se ne zgodilo brez prepirov in nasprotij. Torej se ta ideja skoraj gotovo ne bode dala izvršiti. In če pomislimo, koliko malo dobre volje v tem oziru imajo sedanji lastniki tovarn, kako malo veselja kažejo vplivni člani postavodajalnih zborov, smemo reči, da bi se mogla ta ideja uresničiti v pozni, pozni prihodnosti. Kar pa se more v resnici najprvo zgoditi, je to, da poklicani faktorji vredé plače, kakor zahtevajo potrebe delavcev.

Kaj uničuje naše kmete?

I.

V dopisu iz Trnovega pri Ilirski Bistrici z dné 6. t. m. se nahaja med drugim tudi nastopni, povsem istiniti odstavek:

„Očita se našim ljudem, da za tobak, za loterijo, za pijačo mnogo denarja izmečejo. To je vse resnica, vendar še drugi rak izjeda premoženje naših gospodarjev, to je prevelik lišp ženskega spola. Kadar gospodar za to ali drugo reč kaj denarja skupi, dogaja se prav pogostoma, da mora znateh del denarja svojim hčeram za nepotrebno, kmetijskim dekletom neprimerno obleko potrositi. Le pogledajte ob nedeljah naša dekleta; bolj so mnoge mestnim gospodičinam, kakor pa priprostim kmetičam podobne. Po stanu naj bi se nosile — in mnogo denarja bo za neobhodne potrebe prihranjenega.“

Prevelik lišp ženskega spola, gizdavost po kmetih, ta tudi uničuje našega kmeta. In lepo obleko morajo imeti naša dekleta, to se vé, ker jo morajo imeti, naj se že denar zánjo vzame, kjer hoče, in če je treba za to prodati zadnji kupček žita, in bodisi na dolg. Koliko truda in znoja v tovarni ali na polji, toda za veseljačenje, godovanje mora biti nova obleka, dasi po ceni, da ima le kaj novega na sebi. Malo se briga kdo za to, more se li blago kupiti, ali se ne potrebujejo novci bolj doma; ne brigajo se, ali imajo novce za hrano, in če niso dolžni vsakemu trgovcu. Parada mora biti, vse drugo se ne vidi, to more počakati, vsaj na dolgove ne dežuje. In kako glupa je večkrat ta parada! Na-sé navleče tako dekle šest do deset kril, nadičena vsa s trakovi, na glavi ima svilen robec, vedno novejši in najnovejši šege, okoli vratu tudi enak robec, da kar vpije.

Vedno bolj in bolj so začeli nositi prstane. Vsaka dekla ima že „zlat“ prstan, in eden je še premalo, morata biti vsaj dva do trije, da bi to gotovo vsakdo moral opaziti in ugledati. Zdaj pa pogledjmo v hišo, na dom takih otrok. Česa vidimo (ne ravno povsod, so tudi častne izjeme)? Povsod nesnaga in nered, da je človeka strah; vsakdanja obleka in perilo je umazano, majbni otroci nimajo česa obleči, njih perilo je umazano in raztrgano, in dasi je to edina obleka teh malih črvičev. Da bi se

to opralo in zakrpalo, je odraslim deveta briga. Ali hodijo otroci v cerkev, — to je, če mogó hoditi, — za to ne skrbe vsaki stariši.

Pogledamo li k tem gospodarjem, ki so zgubili svoje grunte, našli bomo, da je dve tretjini izmed njih osiromašilo ravno vsled take nespametnosti otrok in tudi vsled svoje. Na jedni strani gorostasna gizdavost in nesmiselna parada, druga stran zrcala nam pa kaže najsrmatnejši nered. V istini nezakriviljenih slučajev je jako malo. Navadno se vse dovoli otrokom, da se temu privadijo, potem se pa tudi ne prelevijo, ker se nočejo in ne morejo.

Prevelika parada in neročnost bolj uničujeta gospodarstvo, nego vsi davki skupaj. V tej stvari stokrat več greše dekleta, nego fantje. Fantu je prirojeno, da ne gleda toliko na „ofert“, vsaj ne tako, kot dekleta, dasi vsak hip vidimo, kadar ima ta ali oni med njimi kaj novega, da hoče in mora imeti to vsak, bodisi to „ožnorana kamižola“, bodisi „nagubenčene meksikanke“ z visokimi petami, da si skoro prste polomi. Žepno urico sevéda mora imeti že vsak, ki je odrasel šoli, z verižico kot zavornica, na nji dalje mora viseti križevi tolar, raznovrstnih plehastih zverin, da se more opičiti po vznešenih gospodih. Ljudje take nazivljejo, da delajo „vodo“ in „se postavljajo“. Brez smodke tudi ne sme biti. Pobalin, ki ne hodi več v šolo, postavlja se z „viržinko“, kakor s trtnim kolcem v ustih, ves prihuljen, in glavo pobeša k tlom. Sicer mu to ne diši, toda osramotiti se ne pusti. Slamica za ušesi in žveplenka v laséh mora tudi biti, kadar se gre „ven“. In joj! kréma tresi se, ko tak-le napihnjeni hlapec prilomasti v izbo. Zavriska, da okna klopčejo, s srebrnim obročem udari ob mizo, da se godeci ustrašijo, in igrati mu morajo „solo“. Pleše kot blazen, da bi pokazal, kako umeje plesati, pije za stavo, da se pokaže, kako zná piti, skušajo eden drugega podreti na tla, da pokažejo, kako so močni, — naposled se pa zares zgrabijo, toda to se ne more več nazivljati junaštvo, to je v obče pobjoj! To so ti znani bahači, kakor ljud naš take imenuje, in posledica je — obtožna klop. Ni li to sramotno za vso deželo, da je bilo ravno v nedavno završenem porotnem sodišči v Ljubljani izmed šestih zatožencev obsojenih pet zaradi pobjojstva? Sevéda, svetu mora pokazati, da se ne boji nikogar in da mu nihče ne sme zapovedovati.

Toda ostanimo pri pobalinu z „viržinko“. Človek skoro ne vé, ali bi se mu smejal ali bi se zjokal nad njim. Oboje je, za smeh in jók. In če ga napominjate, smeje se vam v obraz ter méni, da mu zavirate to in hočete, da bi vedno — molil. Na tujega se še ozrè ne, ni na učitelja, ni na duhovnika, ta ga še grajati ne smé. Pred očetom se še vé nekoliko prikriti, da ga ne opazi.

Takó je pozneje napeljevanje na boljše pot težko; toda zakaj stariši ne vzgojujejo svoje dece od malega takó, da bi tega ne počenjali, kar jim tako zelo škoduje na telesu in duši? Zakaj jim sami ne dajejo lepšega vzgleda? Kedó bode jednoč za to odgovoren? Kedó pa trpel? Mislite mari, da otroci

sami? Nikedar. Mi pa trdimo, da otroci in vi bode, in sicer hudo trpeli, kar vidite na svoje oči v vsaki vasi in občini. Koliko solz in jekovanja od taci starišev do zadnjega vzdihljeja! Tak sin usiha v najlepših letih, starišem pa zapusti sramoto, trpljenje in hudo vest, da ga niso bolj vzgojevali.

Žalibože, da naše ljudstvo po kmetih vedno toži o bedi; dobro vé, da ga stiska od vseh strani, da bi pa trezno uvaževali, odkodi pohajajo vse te nadloge, da je iskati slednjim povoda pri njih samih. Bog obvaruj, na to ne smejo misliti. In če jim rečete ter je napominjate, naj vendar to ali ono delajo pametno, z uvaževanjem in premislekom, je-li móči, odgovoré vam v obraz: „Nazadnje boste rekli, da nam je še ljubo, da smo ob posestvo in da smo vse izgubili, česar smo imeli!“ Istina je, da niste radi iz rok dali grunta in ga niste prodali sami, to delo in pot vam je prihranil prijatelj — oderuh, toda vi ste ga privedli k gruntu, pomolili ste mu prst in on vas je zgrabil za celo roko ter vas prej ni izpustil, dokler ni bilo vse njegovo.

Prijatelji, mi vam pa pravimo: Varujte, ogibajte se teh „krščanskih“ židov, kakor sami nazivljate te oderuhe in koje pozna vsa občina in okolica, ker so razupiti v deveto vas, če ne po vsi Kranjski. Napuh in prevzetnost strmoglavila sta angelje z nebeških višav v peklenko brezдно, napuh in prevzetnost spravita najvišje postavljenega moža na nič ter mu potisneta — beraško palico v roke; pred napuhom in ošabnostjo ni varen niti naš kmet, kajti pred padcem vselej prihaja napuh. Prirojena je ta kazen, kakor slóvejo svetopisemske besede: „Kedó se povišuje, bode ponižan!“ Prirojene kazni so pa še najstrašnejše!

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. septembra.

Notranje dežele.

Cesar bo ostal do začetka prihodnjega tedna v Gödöllö-ju, potem pa se bo povrnil na Dunaj.

Mnogostranski se zatrjuje, da je z Liechtensteinovim odstopom pokopan tudi načrt o *verski šoli*. Temu odločno oporeka „Grazer Volksblatt“, rekoč: Odlični člani nemško-konservativne stranke so se izjavili, da bodo s predlogom zmagali ali pa padli. Da bi šolsko vprašanje zginilo z dnevnega reda, to ovira tedaj že osebna čast mnogih poslancev. Dobro vémo, da so po ljudskih šolah še sémtertje spomini na krščanstvo, znano nam je pa tudi, da to nemški in slovanski liberalci le neradovoljno trpé do one dóbe, ki bo po profesora Suessa izreku prišla, da v prah zdrobi krščanstvo. Nemogoče je tedaj, odpraviti z dnevnega reda šolsko zadevo, ker temu nasprotuje krščanska vest, pa tudi katoliški narod in njegove koristi.

„Pester Lloyd“ poroča: V včerajšnjem *oger-skem* ministerskem sovetu se je večina državnega proračuna potrdila. Proračun ne sklepa brez primanjkljaja. Rekli smo že o svojem času, da Madjari pijó na medvedovo kožo, ko so poročali o proračunskem ravnotežju.

Vnanje države.

Listu „Observateur Français“ se poroča iz Rima, da je *papež Leon XIII.* kardinalu Mauningu

precéj visoki hrib (treno tonikolare). Močno gré navkreber, vendar ni nobene nevarnosti. Če tudi se žica pretrga, vendar vozovi takoj obstanejo, ker na poslednjem vozu sta dva moža, ki imata krepke zatvornice v svojih rokah. Nazaj gredé se vozovi premikajo vsled lastne teže, le zavirati je treba več ali manj, kakoršno je nagnjenje. Kaj pa je znamenitega na tem hribu, da se vsak tujec, pa tudi domačini tako pogosto gori peljejo? Prvič je gori prekrasen razgled čez Turin in okolico notri do Milana. Potem je pa na Supergii žrt savojskih vladarjev. Na vrhu namreč stoji lepa cerkev, rotunda, krog nje velikansko poslopje, nekdanje semenišče. Pod cerkvijo pa je kraj mirú. Ni sicer tako velik, kakor na Dunaju pri kapucinih, vendar ne zastane gledé dekoracije. Notri je tudi altar, na katerem se slednji dan daruje sv. maša. Zaradi boljšega razgleda šli smo po zložitnih stopnjicah do vrha kupole, in ni nam bilo žal. Vsled uljudnosti ondotnega duhovnika prišli smo tudi v knjižnico, ki je precéj obširna, z galerijo krog in krog. Proti večeru pa smo se spustili navzdol in prišli v mesto, ko je že mrak razgrnil svoja krila nad njim. In tedaj smo občudovali električno luč, s katero so razsvetljena večja mesta Italije. V tej zadevi smo pri nas še precéj zaostali. Ker smo šli ravno mimo kolodvora, pogledali smo vánj. Bilo je notri svetlo, kakor pri belem dnevu.

Vtis, ki ga je Turin naredil náme, je bil pač najboljši, in dvomim, da bi ga zbrisalo katero drugo mesto na Laškem. Vendar čas beži, pot je še dolga. Toraj z božjo pomočjo dalje proti Genovi. Za danes pa z Bogom, ljuba kranjska dežela!

Turin, 12. septembra.

P. H.

Pripovedke za narod.

Ruski spisal Lev Tolstoj; prevél M. V.

Česa treba človeku, da živi?

VII.

In Semen reče Mihajli:

„Vzela sva delo, da bi se nama le ne ponesrečilo. Blago je drago, a barin srdit. Da bi se le ne zarezal. Ná ti, ti imaš bistrejše oči, a tudi režeš bolje nego jaz, ná mero. Reži usnje, a jaz došijem glavice.“

Mihajla ni preslišal, vzél je barinovo usnje, razgrnil je po mizi, zganil v dvoje, vzél nož in jel rezati.

Pristopila je Matrena, gleda, kako Mihajla kroji in se čudi, da Mihajla tako dela. Priučila se je i Matrena čevljarskemu delu, gleda in vidi, da Mihajla ne kroji blaga po čevljarsko, temveč da izrezava naokroglo.

Matrena mu je hotela reči, pa si misli: „naj-

brže ne vem, kako se delajo barinu čevlji; Mihajla zná bolje; ne bom se vtikala.“

Skrojil je Mihajla par, vzél dreto in začel šivati ne po čevljarsko, v dva konca, temveč v jeden konec, kakor se šivajo bosovniki.

Matrena se je temu čudila, a vtikati se ni začela. Mihajla pa šiva. Prišlo je poludne. Semen vstane pa vidi: Mihajla je sešil iz barinovega usnja bosovnike.

Semen je ostrmel. „Kako je to, misli si, Mihajla je živel pri meni vse leto, pa se ni v ničemer zmotil, a sedaj mi je nakopal táko sitnost. Barin je naročil trpežne čevlje, a on je sešil bosovnike brez podšiva, spridil usnje. Kako obračunam sedaj z barinom? Take robe ne najdeš.“

Pa reče Mihajli:

„Kaj si storil, mila glava? Zarezal si me. Barin si je naročil čevlje, a kaj si ti sešil?“

Jedva je bil začel to govoriti Mihajli, nastane ropot pri stopnjicah pred durmi — nekdo potrka. Ozrè se skozi okno: nekdo se je pripeljal, privezuje konje. Odpró: vstopi sam oni sluga barinov.

„Zdravi!“

„Zdravi, česa treba?“

„Barinja me je poslala zbog čevljev.“

„Kaj, zbog čevljev?“

„Kaj, zbog čevljev? Čevljev barinu ne treba. Barin je mislil dolgo živeti.“

na njegovem posredovanju pri londonskem ladijeteatarskem štrajku čestital. Kakor je govorica, došla je kardinalu Manningu tudi od angleške vlade enaka čestitka.

„Times“ trdi, da se mej *Srbijo* in *Črnogoro* vrše zasebne razprave zaradi varstvene zveze. Pogodba, ki se bo sklenila, bo enaka oni iz spomladi leta 1876, predno se je pričela vojska zoper Turčijo. Bistič je bil tudi takrat merodajna oseba v Srbiji ter je Rusija kakor sedaj vsestranski podpirala ta načrt. Uradne obravnave se bodo še-le po zasedanji skupščine pričele. Bolgarski ministerski predsednik Stambulov, ki bo prišel za nekaj dni na Dunaj, baval se bo tam gotovo tudi s to zadevo.

Srbska kraljica Natalija se sedaj mudi pri neki prijateljski moldavski obitelji v Rosnovanu ter bo v nekaterih dneh nadaljevala svoje potovanje. „Frankfurter Ztg.“ odločno oporeka vestem, po katerih se bo kralj Milan zaradi Natalije povrnil v Belgrad, ker se boji materinega vpliva na Aleksandrovo vzgojo. Milan je bajé nekemu belgrajskemu diplomatu pisal, da ne mara hoditi v Belgrad kot orožnik Natalijin. To je skrb drugih. Ko bi pa sedanji mogoci ne bili kos gotovim kraljičnim nameram, kar pa ne veruje, potem bo vedel, kaj je njegova dolžnost nasproti kraljevski hiši in deželi, ter se gotovo ne bo obotavljal tudi izpolniti te dolžnosti. — Komisija, kateri se je izročilo vrvanje mej metropolitom in ministerstvom bogočastja odprtih vprašanj, izgotovila je svoje delo. Kakor se govori, ustanovili se bodete zopet pred nekolikim časom opuščeni škofiji v Šabcu in Negotinu.

Kakor je sedaj končno dognano, obiskal bode *ruski* car *nemškega* cesarja osem dni potem, ko se bo slednji povrnil iz Šverina, in sicer bo car ostal v Berlinu tri dni. To poročilo je uradno. Ob enem se javlja, da bo minister Giers, ki je dne 21. t. m. prišel iz Finije v Peterburg, odpotoval v Berlin, kjer se bo pri vladarskem sestanku posvetoval tudi z državnim kanclerjem Bismarckom. Ruska carska obitelj se bo sredi prihodnjega meseca povrnila iz inozemstva v Peterburg. Car Aleksander se bo iz Berlina najprvo peljal še enkrat v Danijo in od tod še-le v Rusijo.

Nemčija ima največ koristi od tega, če ostanejo po volitvah na Francoskem tudi v bodoče dosedanje obupne parlamentarne razmere. Z ozirom na to okoliščino je pisava nemških listov o francoskih volilnih izidih jako hinavska, ko z zadovoljstvom naglašajo republikansko zmago in vladi na tej čestitajo. Edina „Kreuzzeitung“ pravi, da v volilnih izidih tiči moralen poraz sedanje vlade. — Cesar se je prvih strelskih poskusov z malokaliberskimi puškami iz štirské tovarne vdeležil; poskuse so priredili gardni lovci. Vsi vojni oddelki so že založeni z brezdimnim smodnikom, takó da sme nemška armada reči: „Pripravljena sem in o tem naj premišljujejo v Peterburgu in Parizu.“

Francoski republikanski listi se jako trudijo, da bi izid nedeljskih volitev opisali za sijajno republikansko zmago; vendar je pa vse to njihovo veselje le umetno, kajti nedvojno je, da je republika v volilni borbi le oslabela, čeravno je vlada več mesecev uporabljala celó silo, da bi zatrla nasprotno volilno gibanje. Iz republikanskih zanesljivih krogov se poroča: „Čeravno se bodo od ministerstva notranjih zadev o volitvah objavljene številke še v marsičem predručile, vendar sledi iz dosedaj znane izida nastopno: 1. Republikanci sedaj še nimajo absolutne večine, vendar bodo pa, kolikor je mogoče po zdravi človeški pameti soditi, z ožjimi volitvami pridobili znatno večino. 2. Jakost te večine je odvisna od vpliva prvotnih na ožje volitve.

3. Na vsak način je mogoče, da bodo boulangisti, monarhisti in rojalisti pri ožjih volitvah pridobili toliko manjšino, s katero bo morala vlada vedno računati. 4. Monarhisti ne morejo v nobenem slučaju večine doseči. 5. Od boulangizma v prihodnjem časi vladi ne preti nikakoršna nevarnost, kakor je tudi zgubil vsak pomen kot samostojen vladni sistem. Danes se ne more še določiti, katera barva bo v republikanski večini najbolj zastopana, gotovo pa je, da vlada v njej ne bo imela trdne in zanesljive stranke. Tudi se še ne vé, ali bodo republikanci z ozirom na močno nasprotno stranko ostali složni. Ko bi se zopet pokazale razprtije, bojevati se bo morala vlada še z večjimi težavami, nego dosedaj. — Boulanger se je nasproti nekemu časnikarju izjavil, da je z izidom volitev zadovoljen, počakati pa hoče še ožje volitve, predno bo storil kak korak. Ako bodo pri tem izvoljeni večinoma revizionisti, in o tem niti ne dvoji, padlo bo ministerstvo, sklical se bo ustavodajni zbor, on pa se bo postavil na čelo revizionistiške večine. Ta „generalova“ nada se ne bo izpolnila, kajti gotovo je, da bodo republikanci pri ožjih volitvah pridobili večino. — „Journal des Débats“ si čestita k porazu, kateri je doživel boulangizem, vendar pa nima zaupanja v previdnost in modrost zbornične večine. „Justice“ naglašá konec boulangistiškega strahovanja. „Republique Française“ piše: „Boulangizem je smrtno prizadet; zastopniki njegovi bodo v zbornici le nabesek desnice.“ „Gaulois“ méni, da bo sedaj predsednik Sadi-Carnot vsaj nekoliko krenil na desno.

Angleško časopisje povprek imenuje izid francoskih volitev poraz boulangizma. „Times“ in „Standard“ sta v tem oziru edina ter naglašata, da se je Francija premislila, izročiti se nizkim pustolovcem, s tem je pa republika zagotovljena. „Daily News“ pa pravijo, da je v Franciji danes položaj tak, kakoršen je bil pred volitvami. „Daily Telegraph“ méni, da je republika pridobila to, kar se imenuje na gledališkem odru „succès d'estime“. Tudi ministerstvena „Morning-Post“ pravi, da je bil boulangizem poražen.

Italijanska vlada neprestano ruje zoper katoliško cerkev. Takó je minister Lacava slovito zakristijo lepe Minervine cerkve premenil v poštno pisarno. Z zakristijo v zvezi je soba sv. Katarine Sienske, ki je vsled tega vladnega čina oskrunjena. Rimski prefekt je zaukazal, da se izženó štirje šolski bratje in tri sestre, češ, da so podučevali mladino v protidržavnem smislu. Isti prefekt je odredil, da se morajo iz samostana v Ananu „vsi frančiškani iztirati, ki niso neobhodno potrebni za službo poleg stoječe cerkve.“ O vseh teh korakih italijanske vlade ni dvojbe, kajti o njih poroča Crispijevo glasilo, tedaj v tem oziru dosti zanesljiv porok. Konečno pa se trdi ter tudi piše „Osservatore Romano“, da nameravajo prihodnje leto v Rimu odkriti spomenik „propale papeževe posvetne vlade“. Pri vseh teh razmerah pa imajo vladni listi predrznost trditi, da je vse prebivalstvo zadovoljno in srečno pod sedanjo vlado!

Portugalski kralj dom Luis je že tri tedne v Cintri bolan, da ne more opravljati vladnih poslov. Upanje je pa vendar opravičeno, da bo v kratkem okreval. — Volitve poslancev so razpisane v 20. dan oktobra, ter je gotovo, da bo pri njih vlada pridobila močno večino, tembolj, ker so nasprotna stranke nesložne. Volitve v upravna zastopstva bodo dne 3. novembra.

Izvirni dopisi.

Iz Logatca, 25. septembra. „Grof Cairoli“ potisnil je cerkniškemu dopisniku pero v roke, isti

„grof Cairoli“ je „causa movens“ mojemu današnjemu dopisu.

Menda v soboto privedla je c. kr. žandarmerija k tukajšnjemu sodišču sumnega človeka. Pisem ni imel nobenih. Vprašan, kdo je, odkod je, pripoveduje tako-le: Jaz sem jezuit. Kakor misijonarja poslali so me pred več leti iz Rima v daljno Kitajsko. Z menoj je šlo še petnajst družih tovarišev, med njimi štirje škofje. A Kitajci so nas ujeli. Mene poslali so v Carjigrad turškemu sultanu v dar. Pri sultanu bil sem za evnuha osem let v njegovem harem. Posrečilo se mi je, da sem ušel. Iz tretjega nadstropja sem skočil v morje, ki je bilo pod zidom. Rešil sem se. Prišel sem do avstrijskega konzula. Ta mi je dal priporočil in 150 gld. denarja, da pridem v Trst v svojo domovino. Pišem se conte Petrici. Moji sorodniki še živé v Trstu. (Imenoval jih je.) Srečno — pripoveduje dalje — sem prišel skozi Bolgarijo in Srbijo. V Zagrebu ukradenih mi je bilo zadnjih 15 gld. in moji papirji. Beračit sem moral, če sem hotel dalje...

Splošno začudenje! Kmalu se je raznesla vest, da ima logaški jetničar laškega „conte-ja“ in vrhu tega misijonarja pod svojim ključem. Na prvi pogled bi mu marsikdo skoraj verjel. Ali to življenje je bilo vendar prebojevito. Razgovarjali smo se sem in tje in nazadnje prišli do zaključka, da vse to ni drugega kakor — debela laž. Gospod sodnik pa je takoj sporočil policijskemu uradu v Trst, da poizvé o naznanjenih njegovih sorodnikih.

Odgovora ni bilo treba niti čakati. Tu bivajoč profesor iz Oseka povedal je, da on že pozná tega „ptiča“. Že lansko leto je obiral ljudi po Slavoniji in sleparil po farovžih. Drugi dan pa beremo dopis v Slovenju, v katerem izvemo, da je ta „misijonar“ že v bližnji Cerknici poskusil svoje misijonsko delo, pa se mu ni obneslo. Na Rakeku so ga žandarmi prijeli.

Vidimo torej, da se njegova plemenitaška kri nikakor ne sme vznemirjati radi tega, da so ga odgnali v zapor. Slepar je — vsi njegovi naslovi mu ne vzamejo te časti. Povedali smo to, da se drugod vedó varovati, ko bi se kedaj kak „grof Cairoli“ ali pa „conte Petrici“ oglasil v — pohode.

Dnevne novice.

(Črno-rumena zastava) je na Ogerskem mladini in njenim hujskačem rudeča cunja. Te dni se namreč v okolici madjarskega mesta Monora vrše vaje domobranskega konjištva. Neko noč so neznane osebe strgale črno-rumeno zastavo s stanovanja polkovnika Janky-ja. Drugo jutro so našli zastavo v blatu na glavnem trgu. Polkovnik je takoj razobesil novo zastavo, katero stražijo vojaki. Ko se je presvetli cesar pripeljal v Monor, odgovoril je na pozdrav velikega okrajnega sodnika Ladany-ja: „Drago mi je, da sem obiskal ta kraj, a tem manj so me razveselili dogodki zadnjih dnij v tem kraju. Upam, da ne bodete svoje udanosti kazali le v besedah, temveč v dejanjih, in da se ne bodo več dogajali tako sramotni atentati,

„Kaj praviš?“

„Od vas do doma ni prišel, umrl je v vozu. Voz se je pripeljal k domu, skočili so, da mu pomorejo izstopiti, a on se je zavalil kakor vreča ves trvd, mrtev leži, siloma smo ga potegnili z voza. Barinja me je poslala ter rekla: Reci čevljarju, da je bil pri njem barin, ki si je naročil čevlje in usnje pustil, pa reci: čevljev ni treba, sešije pa naj prej ko prej bosovnike za mrtveca. Pa počakaj, dokler ne sešije, in prinesi bosovnike seboj. Zato sem prišel.

Mihajla vzame s stola obrezke usnja, zveže je z nitjo, vzame i dodelane bosovnike, udari drugi ob drugi, obriše s predpasnikom in izroči slugi. Sluga vzame bosovnike.

„Oprostita, gospodarja! Srečno!“

VIII.

Minulo je še jedno leto, dve, in Mihajla živi že šesto leto pri Semenu. Živita kakor preje. Nikamer ne hodi, nepotrebne ne govori in ves čas se je le dvakrat nasmehnil: jedenkrat, ko mu je dala južinati, drugikrat na barina. Semen se ne more naveseliti svojega delavca. In nikdar ga ne vpraša, od kodi je; le jednega se boji, da ne bi Mihajla šel od njega.

Jednoč sedita doma. Gospodinja postavlja v peč lonec, a otroci skačejo po klopih ter gledajo skozi

okno. Semen brusi pri jednem oknu, Mihajla pa pri drugem pribija peto.

Deček pribeži po klopi k Mihajlu, opré se mu na ramo in gleda v okno.

„Strije Mihajla, pogledite no: prodajalka z deklicama gre k nam. A jedna deklica je hroma.“

Jedva deček to izgovori, odvrge je Mihajla delo, planil k oknu in gleda na cesto.

Semen se je začudil. Mihajla nikdar ne gleda na cesto, a sedaj je planil k oknu, gleda nekaj. Pogleda i Semen na okno: vidi, res gre ženska k njegovemu dvoru, oblečena čisto, za roko pelje dve deklici v kožuških, v kovrovih robeih. Deklici ste druga kakor druga, razločiti jih ni možno. Le leva nožica je pri jednej pohabljená — gre, pa šepa.

Ženska je stopila na stopnjice pred izbo, potrkala, pritisnila za kljuko — otvorila. Spustila je pred seboj deklici in stopila v sobo.

„Zdravi, gospodinja in gospodar!“

„Prosim milosti. Kaj bi radi?“

Ženska séde k mizi. Deklici sta se jej priséli h kolenim: čudite se ljudem.

„Rada bi, da sešijete deklicama za spomlad kožene čevličke.“

„Kaj pa, lahko. Tako majhnih še nisva šivala, pa bo že. Lahko napraviva take in take. Mihajla je pri meni mojster.“

Semen se ozre na Mihajlo in vidi: Mihajla je delo odložil, sedi, ne odtegne očij z deklic.

In Semen se je začudil Mihajli. Res, lepi deklici, črnooki, rudeči, tudi kožuška in robea sta lepa na njih, a vendar ne pojmi Semen, čemu on tako gleda na nju, izvestno sta mu znani.

Semen se je čudil in začel z žensko pogovarjati, posvetovati se. Podredil se je, zložil mero. Ženska je vzela na kolena hromo in rekla:

„S te-le vzemi dve meri, za krivo nožico sešij jeden čevliček, a na ravno — tri. Obe imate jednake nožice — druga kakor druga. Otroka sta dvojčka.“

Semen vzame mero in reče hromi:

„Kako pa se jej je to pripetilo? Tako lepa deklica. Je mar od rojstva taka?“

„Ne, mati jo je potrla.“

Vstopila je i Matrena, izvedeti hoče, kdo je ta ženska in čegava sta otroka, ter reče:

„Ti jima najbrže nisi mati?“

„Nisem jima niti mati niti sorodnica, gospodinja; popolnoma tuja — gojenki ste.“

„Nista tvoja otroka, pa kako ju rada imaš.“

„Kako bi je rada ne imela, obe sem s svojimi prsi odgojila. Imela sem svoje dete, a Bog mi je je vzel; niti svoje se mi ni tako smililo, kakor se mi te dve smilite.“

„Čegavi pa sta?“

kakor zadnje dni; da bodete našli krivce ter jih po postavi kaznovali." — Te cesarjeve besede so pretresle vse prisotne madjarske korporacije. — Tudi v Ulloe so strgali cesarsko zastavo s stanovanja polkovnika Vojnarovića.

(Šolski boj in — fraza.) „Köln. Volkszeitung“ piše: „Pesnik Karol Rosegger je meseca avgusta v svojem listu „Heimgarten“ objavil članek o avstrijskem šolskem boji in frazi. „Dobre, plemenite stvari, ki so blizu idej, imajo“, tako razpravlja pisatelj, „posebnega sovražnika: frazo. Ta dozdevna resnica, ki pa ni resnica, more dobro stvar pokazati v slabi luči ter ji polagoma vzeti dobro ime. Posebno priljubljena je fraza oni politični stranki, ki se imenuje liberalno, a ne vedno po pravici. Posebno v sedanjem šolskem boju moremo to opaziti. Navadna bojna sredstva liberalne stranke so nastopne fraze, katere čitamo v vseh listih in zborih: „Da obvarujemo svojo šolo, moramo združeni napeti vse svoje moči ter imeti moški pogum v svojih prsih! — Glasno in slovesno protestujemo proti temnim namenom neke stranke, ki hoče noč! Mi hočemo dan! Svetloba mora biti, in solnce mora vzhajati nasproti vsem mračnjakom! — V šoli hočemo odpreti mladosten vrelc za duševno moč ljudstva! Trdni in složni bodimo v obrambi duševnih zakladov! — Oblika more pasti, toda duh nove šole bo živel večno! Prihodnost mladini! — Nebo je oblačno. Kute zakrivajo solnce, toda blisk bode razpršil, megle! — Na noge, v boj proti Rimu! Razlegajo naj se trobente, vihtite meče! Zmaga ali smrt!“ Rosegger konča: „Kolikor splošnejše so fraze, toliko bolj je „frazist“ oddaljen šoli življenja!“ — Te vrstice pač zadostujejo, da more marsikdo razvideti, kako se tudi „omikanim in prosvetljenim“ ljudem studijo fraze.

(Društvo „Pravnik“ v Ljubljani) ima v soboto dné 28. t. m. svoj društveni shod, počenski ob 7. uri zvečer v hotelu „pri Slonu“. Na dnevnem redu je predavanje gosp. dr. A. Ferjančiča „o novem kazenskem zakonu“ ter razgovor o prihodnji glavni skupščini dné 5. prih. meseca. Zaradi tega odbor uljudno vabi, da bi se p. n. gg. društvenikov sešlo veliko število na ta večer.

(„Zlata Praha“) prekrasno ilustrovan češki tednik, vredovan od pisatelja gosp. profesorja Ferd. Schulza, prinaša v svoji te dni izšli 44. številki prelepo fotografsko reprodukcijo Val. Vodnikovega spomenika v Ljubljani pred gimnazijo.

(S Koroškega:) Presvetli cesar je podaril šoli v Št. Janžu 200 gl. — Letečo veriverico so videli v Gospi Sveti. Nekdo jo je namreč zapazil na vrhu zvonika ter po njej strelil. Žival se je prestrašila in skočila v zrak. Stegnila je od sebe vse štiri noge in tako počasi priplavala na tla. Zbežala je v župni dvorec, kjer jo je pes raztrgal. — Zadnji čas je bilo tujecev ob Vrbskem jezeru: V Porečah 1943, v Vrbi 1337, v Krivi vrbi 394, pri Majerniku 59, na Otoku 41, na Sekiri 126, v Loreti 80, v Ribnici 25. — Toča je pobila okoli Št. Ilja ob Dravi. — Posojilnica v Glinjah ima svoj prvi občni zbor dne 13. okt. v gostilni g. L. Zablachana na Trati.

(Imenovanje.) Pravosodni minister je imenoval predsednika trg. pom. sodišča v Trstu Josipa Zenkovića za stalnega predsednika in svetovalca dež. sodišča v Trstu grofa Filipa Dandinića za njego-

vega namestnika pri zavodu za ponesrečene delavce na Primorskem, Kranjskem in v Dalmaciji.

(Muzejsko društvo) bo zopet pričelo prirejati redna mesečna zborovanja. Prihodnja seja bo v soboto 28. t. m. v bralni sobi „Rudolfinuma“ ob 6. uri zvečer. Predaval bo muzejski kustos gospod Müllner o „novih starinskih najdbah na Kranjskem.“ Vstop je vsakemu prost.

(Požar.) Velika tovarna Josipa Jeruzalema za izdelovanje tkanin v Dugarezi pri Karlovcu na Hrvaškem je predvčeraj popolnoma zgorela. Škoda znaša 400.000 gl.; tovarnar je bil zavarovan. Skladišča, v katerih je bilo veliko blaga nakopičenega, so rešili.

(V Krapinske toplice) se je v ponedeljek pripeljal bivši naučni minister Stremayer, ostal bode v toplicah tri tedne.

(Trgatev) v tržaški okolici se je že začela. Letina je skoro povsod slaba. Zadnja toča je napravila mnogo škode.

(Potovanje okoli sveta) je dné 20. t. m. nastopila avstrijska vojna ladija „Fasana“.

Telegrami.

Trst, 26. septembra. Redarstvena oblast-nija je zasledila osebe, ki so napravljale in večkrat metale petarde. Po hišni preiskavi v stanovanji črkostavca Dominika Sacca iz Napolja so zgrabili tega, trgovskega akademika Clementinija iz Trsta, trgovskega pomočnika Jappija in gimnazijskega učenca Ras-kovicha. Vsi so stari od 19 do 20 let.

Gorica, 25. septembra. Župan dr. Maurovich je zaradi razpustitve italijanskega telovadnega društva odstopil.

Lvov, 26. septembra. Domnevanje, da so bili jaroslavskemu napadu povod politični nagibi, je brez vsake podlage. Dosedanja preiskava je dognala okoliščine, iz katerih se more le na navadne zločinske nagibe sklepati.

Budimpešta, 26. septembra. Cesarjevo pismo nadvojvodi Jožefu konstatuje napredek v izvežbanji ogerske domobranske pehote, vnovič sijajno izkazano izurjenost domobranske konjice, ter izreka nadvojvodi zahvalo, poveljnikom in vojnem pa popolno priznanje.

Pariz, 25. septembra. Zbornici se ne bodete pred sredo novembra sklicali. Vlada se bo formalno odpovedala, da se takó dá novoizvoljeni zbornici prostost.

Atene, 25. septembra. Reuterjevo izvestje: Na Kreti so več oseb zaradi zarote v zapor odvedli, takó samó v heraklejskem okraji 200 oseb, mej temi tudi duhovnike. Metropolit se je zaradi slednjih pri Šakiru paši pritožil.

Javna zahvala.

Pri ljudski veselici dne 15. t. m., ki smo jo priredili v proslavo petletnega obstanka našega društva, pripela je gdč. Zofija Valentinčič-eva na našo zastavo prekrasen, dragocen trak, ki so ga darovale nekatere odlične narodne dame ljubljanske. Za ta prelepi dar, ki ga je po načrtu g. S. Stegnar-ja

mojsterski izgotovila gdč. I. Föderl-eva, zahvaljujemo se najtopleje vsem darovateljicam, posebej pa še preblagorodni gospej Mariji Murnikovi, po katere prizadevanji se je vse to izvršilo, in gdč. Valentinčič-evi. Dalje se zahvaljujemo mešanemu pevskemu zboru „Šišenske čitalnice“ za preprijazno sodelovanje; gosp. I. Medenu, ki nas je očaral v novem, po g. Benj. Ipavec-u zloženem četerospevu „Oblaku“, in vsem, ki so pri tej veselici kaj pripomogli.

Odbor slov. delavskega pevskega društva „SLAVEC“.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
25	7. u. jut.	730.7	9.8	sl. svzh.	oblačno	40.00 dež
	2. u. pop.	728.6	19.8	sl. jzap.	jasno	
	9. u. zveč.	728.5	13.3	"	del. jasno	
Srednja temperatura 14.5° za 0.6° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

26. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 10 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	84 „ 80 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 55 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 60 „
Akcije avstr.-ogerske banke	919 „
Kreditne akcije	306 „ 75 „
Francoski napoleond.	9 „ 47 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 67 „
Nemške marke	58 „ 30 „

Pozdrav in zahvala.

Vsem prijateljem in znancem duhovniškega in posvetnega stanú kliče podpisani, ki je bil 12 let kapelan v Ptuj, „srčni pozdrav in z Bogom!“ Na svidenje!

P. n. udom narodne ptujske čitalnice, katere ud je bil podpisani 12 let in bode uvek ostal, pa izreka srčno zahvalo za prelepo „slovo“, katero so mu v prostorih „Narodnega Doma“ dné 2. sept. t. l. na večer priredili. Živeli!

O. Stanislav Prus,

kapelan in katehet mestnih in ljudskih šol v Neunkirchenu na Nižavstrijskem. (1)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo in na deželi kot znano rešeno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnat barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najčisteje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (15)

Cenike na zahtevanje.

Tuji.

24. septembra.

Pri Matieu: Lokančič, inženir, Mena Ruitinger in Wolf, trgovci, z Dunaja. — Šrepel, profesor, iz Zagreba.

Vrelec „Carinthia“,

alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celó odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani. (27)

Št. 7704.

Objava.

(3—1)

Pri c. kr. deželnem kot trgovskem sodišču v Ljubljani so se v združnem registru pri firmi

„prva kranjska mlekarska zadruga, registrovana zadruga z omejenim poroštvom“,

vršili sledeči vpisi:

1. Da so bili pri volitvi dné 28. aprila 1888 voljeni v združno načelnništvo sledeči članovi: **Janez Baumgartner, Janez Kosler, dr. Jožef Kosler, Frano Povše, Gustav Piro, Jožef Frano Palme in Frano Jaro**, in da se je prejšnji član **Henrik baron Lazzarini** izbrisal;

2. da je bila pri velikem izvanrednem zboru društva dné 10. aprila 1889 sklenjena **razdružba zadruga**;

3. da so bili pri istem velikem zboru postavljeni kot likvidatorji **Janez Baumgartner, Frano Povše, dr. Jožef Kosler, Gustav Piro**, vsi iz Ljubljane, **Janez Stembor** iz Tomačeva, **Janez Lenarčič** z Vrhnike.

Ob enem se povabijo upniki v zmislu § 40 postave z dné 9. aprila 1873, št. 70 drž. zak., da se oglašé pri društvu.

V Ljubljani, dné 23. septembra 1889.